
Holbergprisen 2013 – Årsmelding

Bakgrunn

Siden 2004 har Holbergprisen (Ludvig Holbergs minnepris) årlig blitt tildelt til forskere som har gitt fremragende bidrag innen fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap, juss og teologi. Prisen skal også bidra til å heve disse fagområdenes status i samfunnet, og stimulere barn og unges interesse for fagene. Ved siden av den internasjonale Holbergprisen utdeles Nils Klim-prisen til en yngre nordisk forsker innenfor prisens fagområder, samt Holbergprisen i skolen, som er en nasjonal forskningskonkurranse blant videregående elever.

Tidligere ble Holbergprisen finansiert av avkastningen fra Ludvig Holbergs minnefond, som ble opprettet av Stortinget 1.7.2003. Fra og med 1.1.2013 finansieres Holbergprisen imidlertid med en ordinær bevilgning i statsbudsjettet, og Ludvig Holbergs minnefond har blitt avviklet. I brev fra Kunnskapsdepartementet av 31.1.2013 ble kroner 9 400 000 stilt til disposisjon for Universitetet i Bergen til drift av Holbergprisen. Ved siden av styre og sekretariat, har de tre prisene egne fagkomiteer.

Årsmelding for 2013

Holbergprisen 2013 ble tildelt professor Bruno Latour, sosiolog og sosialantropolog, professor ved Institut d'études politiques de Paris (Sciences Po) og 'Centennial Professor' ved London School of Economics.

Nils Klim-prisen ble tildelt professor Ingvild Almås, økonom ved Norges Handelshøyskole og forsker ved Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP), Universitetet i Oslo.

Holbergprisen i skolens førstepris, andrepris og tredjepris gikk henholdsvis til elever ved Bergen katedralskole, Rosenvilde videregående skole og Elvebakken videregående skole. Lærerstipendet gikk til Knut Erik Aarvold, også ved Elvebakken videregående skole.

Det ble arrangert en rekke faglige arrangementer i forbindelse med prisutdelingene. Blant annet hadde Holbergprisen for første gang på mange år et arrangement i forbindelse med kunngjøringen av årets vinnere av Holberg- og Nils Klim-prisene. Nils Klim-samtalen på Litteraturhuset ble arrangert for første gang.

Universitetsdirektørens kommentar

Arbeidet med de tre prisene i 2013 har vært svært vellykket. Publikumstallene var meget gode på alle arrangement, og tilbakemeldinger tyder på at gjennomføringen ble oppfattet som profesjonell og høytidelig. Det er også gledelig å se at interessen for prisen fortsetter å øke. Flere viktige fagdebatter skapte oppmerksomhet rundt prisene både før og etter tildeling. Det har blitt lagt stor vekt på utvikling av Holbergprisens nettsider i 2013, noe som har resultert i nye sider fra januar 2014. Både på nettsidene og på sosiale medier har Holbergprisen opplevd økende publikumstall i 2013. Arbeidet fortsetter med å gjøre Holbergprisen mer synlig i nasjonale og internasjonale medier og blant akademiske institusjoner.

I utgangen av 2013 er den økonomiske situasjonen for Holbergprisen stabil. I forhold til budsjettet er det per desember 2013 et positivt avvik på 1 405 000 kroner. 812 000 av disse skyldes at aktiviteter som var planlagt til 2013, ble flyttet til 2014. Det reelle avviket er dermed på 593 000 for 2013.

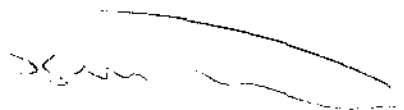
Med dette fremmes følgende forslag til

Vedtak:

Universitetsstyret godkjenner årsmeldingen for Holbergprisen for 2013.

27.03.2014/Maud Hansen

Vedlegg:
Årsmelding for Holbergprisen 2013, med eget vedlegg Mediedekning 2004-2013

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Maud Hansen', written over a faint horizontal line.

HOLBERG
P R I S E N

ÅRSMELDING 2013

Innhold

1. Om fondet	2
2. Prisvinnere	2
3. Arrangement.....	2
4. Medier og informasjonsarbeid	3
5. Økonomi	5
6. Kommentar	5
7. Holbergprisens sekretariat.....	6

1. Om Holbergprisene

Holbergprisen (Ludvig Holbergs minnepris) ble frem til 2012 finansiert av avkastningen fra Ludvig Holbergs minnefond. Regjeringen foreslo i Prop. 1S for 2013 at prisen fra 2013 blir finansiert gjennom en ordinær bevilgning over statsbudsjettet. Stortinget sluttet seg til dette gjennom behandlingen av forslaget til statsbudsjett. Ludvig Holbergs minnefond er nå avviklet. I brev fra Kunnskapsdepartementet 31. januar 2013 ble kroner 9 400 000 stilt til disposisjon for Universitetet i Bergen som skal drifte Holbergprisen. Ved siden av styre og sekretariat har de tre prisene, Holbergprisen, Nils Klim-prisen og Holbergprisen i skolen, egne fagkomiteer.

2. Prisvinnere

- Holbergprisen: Professor Bruno Latour, sosiolog og sosialantropolog, professor ved Institut d'études politiques de Paris (Science Po) og 'Centennial professor' ved London School of Economics.

- Nils Klim-prisen: Professor Ingvild Almås, økonom ved Norges Handelshøyskole og forsker ved Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP), Universitetet i Oslo.

- Holbergprisen i skolen:

- 1.pris: Benjamin Aanes og Håvard Dingen, Bergen Katedralskole, 'Det Bergenske Dampskibsselskap under andre verdenskrig'.
- 2.pris: Eva Fredrikke Bech, Julie Anette Formo og Sandra Perez Møystad, Rosenvilde Videregående skole, 'De usynlige innvandrerne'
- 3.pris: Andrea Bakken, Ada Lunde, Tyra Nycborg og Katrine Stake, Elvebakken videregående skole, 'Victoria Terrasse'
- Lærerstipendet: Knut Erik Aarvold, Elvebakken videregående skole, 'Opplevelse av sted, stedsidentitet og steders betydning.'

3. Arrangement 2013

17. januar- Møte Gardermoen Nils Klim-komiteen
7.-8.mars – Holbergkomitemøte i Roma ved det Norske Instituttet
8. mars – Ekstraordinært styremøte
11.mars- Styremøte Holbergprisen
15.mars – Kunngjøring av Holbergprisen og Nils Klim-prisen med Studentersamfunnet i Bergen
14. mai – Jurymøte Holbergprisen i skolen
3.juni- Intervju mellom norske media med Latour
3. juni- Nils Klimsamtalet 2013 på Litteraturhuset i Bergen.
3.juni – Festspillsamtalen med Bruno Latour og Bjørn Bredal, Politiken, med Festspillene i Bergen.
4. juni – Holbergssymposiet 2014: «From Economics to Ecology»
4. juni – Fagdag for finalistene til Holbergprisen i skolen, Nils Klimpris-vinner møter elevene.
4.juni- Mottagelse for Holbergprisvinner med Bergen kommune som vertskap
4.juni – Jubileumskonert i Håkonshallen i samarbeid med Festspillene i Bergen
5. juni- Prisutdeling Holbergprisen i Skolen, Bergen katedralskole
5.juni – Prisutdeling i Håkonshallen av Holbergprisen og Nils Klim-prisen
5.juni – Regjeringsbankett i Håkonshallen
6. juni – Holbergprisvinner med foredrag på Universitet i Oslo, i samarbeid med TIK-senteret ved UiO
4.september- Møte i HP-fagkomite Wien
19.september- Styremøte Holbergprisen
27.september- Forskningsdagene UNG
5.-6. november- Lærerseminar
26. november- Møte Gardermoen Nils Klim-komiteen

4. Medier og informasjonsarbeid

Nær relasjon til ambassader, redaktører i norske medier og ulike internasjonale pressenettverk har vært viktig for promotering av prisen. Prisvinnernes faglige nettverk og deres institusjoner er også svært sentrale i arbeidet med å nå ut i internasjonale medier. I år så vi en fortsatt økning i interessen for prisen og flere viktige fagdebatter skapte også oppmerksomhet rundt prisene både før og etter tildeling (se vedlegg 1 Mediestatistikk). Videre har sekretariatet jobbet svært utadrettet det siste året både opp mot norsk media, men også mot akademiske institusjoner internasjonalt. Holbergprisen møtte flere av de viktigste akademiske institusjonene i England i november (bl.a. Universitetet i Cambridge, London School of Economics og British Academy).

Sekretariatet har også lagt stor vekt på å utvikle nettsidene, hvilket har resultert i nye sider fra januar 2014. Sosiale medier er også blitt en viktig informasjonskanal for Holbergprisen, og da spesielt med tanke på det internasjonale publikummet.

Nettsiden, www.holbergprisen.no, er en viktig kanal for formidling av prisene. Her legges det ut informasjon om prisvinnere, arrangementer og opptak fra symposiet og intervjuer. Sekretariatet får årlige tilbakemeldinger fra alle deler av verden om at dette er et nyttig verktøy, og at utlagt materiale brukes som pensum ved universiteter bl.a. i England.

Holbergprisens nettsider hadde omlag 35 500 besøkende i 2013. Dette er en økning på ca 19% sammenlignet med samme periode i 2012. 56 % av besøkende på Holbergprisens nettsider kommer fra Norge. USA er nest størst med ca 9 %, dernest Storbritannia med 5%. Ca 3% av de besøkende kom fra Holbergprisvinner Bruno Latours hjemland Frankrike. Holbergprisen har også et økende publikum i sosiale medier med henholdsvis 506 følgere på Facebook og 736 følgere på Twitter.

Nominasjonsprosessen

Professorer, rektorer og øvrig ledende akademisk personell ved universiteter og høyere utdanningsinstitusjoner over hele verden, særlig i Europa og Nord-Amerika, ble invitert per brev og e-post til å nominere kandidater til Holbergprisen. Nordiske mottagere blir også hvert år anmodet om å foreslå kandidater til Nils Klim-prisen. Alle videregående skoler i Norge inviteres hvert år til å delta i Holbergprisen i skolen.

Videre ble det sent ut 487 postbrev til institusjoner internasjonalt, og 227 brev til institusjoner i Norden. I tillegg ble det sendt ut epost hovedsakelig til toppledelsen (rektor/president, viserektor) ved ca. 1250 universitet, forskningsinstitusjoner og nettverk internasjonalt. Det ble også sent ut personlige epost-henvendelser til 368 professorer i Tyskland, 140 i Frankrike og 820 i England. I Norden var dette tallet 1924 personlige epost-henvendelser.

I 2013 utformet Holbergprisen en plan for å jobbe mer strategisk med nominasjonsprosessen og kartla hvilke felt man ønsker å satse på de kommende årene. Hovedpunktene i denne planen er for det første et klarere fokus på de områdene og institusjonene hvor vi tradisjonelt har lettere for å få inn nominasjoner. Det vil i hovedsak si Nord-Amerika og Europa. Denne strategien er en videreføring av satsningen for å trekke inn nye verdensdeler som Asia, Midt-Østen og Afrika i 2013 uten at det ga den responsen man ønsket.

For det andre vil vi i det fortløpende utviklingsarbeidet forsøke å forbedre og spisse henvendelsene til våre kjerneområder i Nord-Amerika og Europa, i stedet for å utvide mottakerlistene i områder vi erfaringsmessig uansett ikke vil få inn mange gode nominasjoner.

For eksempel ble det våren 2013 sendt ut 190 personlige eposter/brev signert fagkomiteens leder og faglig leder i Holbergprisen til sentrale personer i fagmiljøene internasjonalt. Her ble de bedt om å nominere kandidater. Dette brevet hadde to formål; få frem flere gode nominasjoner og promotere Holbergprisen i de faglige miljøene. For Nils Klimprisen ble det sendt ut 35 personlige brev. Dette er ressurskrevende arbeid, men har gitt gode resultater for begge prisene.

Et tredje forbedringstiltak er at Holbergprisen i arbeidet med å promotere nominasjonen vil bruke mer ressurser på en mer presis evaluering av effekten av forskjellige tiltak.

Invitasjon til å nominere kandidater til Holbergs internasjonale minnepris, og informasjon om årets vinner, kunngjøres i *New York Review of Books (USA)*, *Chronicle of Higher Education (USA)*, *Times Literary Supplement (UK)*, *Forschung und Lehre (DE)*, *Magisterbladet (DK)*, *Universitetslæreren (SE)*, *Forskerforum (NO)* samt på nettstedene www.signandsight.com og www.alddaily.com/. Holbergprisen i skolen utlyses i *Lektorbladet*.

Holbergprisen	Nominasjoner	Kandidater
2014	66	61
2013	64	60
2012	79	77
2011	68	61
2010	74	43
2009	74	43
2008	78	66

NB! Endringer i antall nominasjoner har vist en naturlig utvikling gitt prisens levetid. I begynnelsen ble det sendt inn en rekke useriøse nominasjoner, men kvaliteten er gradvis forbedret.

Nils Klimprisen	Nominasjoner	Nye nominasjoner
2014	11	9
2013	12	5
2012	12	6
2011	9	4
2010	10	8
2009	7	4
2008	11	7

Tidligere år har tidligere nominerte kandidater som er under 35 år automatisk blitt renominert. I år har nominatorene til utvalgte kandidatene blitt kontaktet av sekretariatet med spørsmål om de ønsker å renominere. Dette gjør tallene for Nils Klim enda mer positive da man ser en 50% økning i antall nominasjoner.

4. Holbergprisen i skolen

I 2013 deltok 12 videregående skoler, av i alt 16 søkere. Kriteriene for utvelgelse er en best mulig geografisk spredning blant deltakerskolene, samt at nye skoler skal få delta fremfor skoler som har deltatt tidligere. Begrensningen på antall skoler er først og fremst økonomisk begrunnet. Skolene blir fulgt opp med besøk fra sekretariatet, som også formidler kontakt til forskere ved landets universiteter/høgskoler som kan veilede de enkelte skolene. Holbergprisen honorerer disse forskerne for at de besøker og veileder elever og lærerne ved skolene. Tilbakemeldingene i 2013 har vært svært positive, og vi ser at skolene søker på nytt året etter. De har gode erfaringer med å delta, er glade for at det har åpnet seg en ny kunnskapskanal for dem og for at kontakten med universitetet og høgskolene er svært stimulerende. Lærerne som deltar gir uttrykk for at deltagelsen i skoleprosjektet er svært stimulerende for dem som lærere. Det bidrar til å holde et faglig høyt nivå, og åpner dessuten opp for en fruktbar kontakt med universiteter og høgskoler i landet.

Holbergprisen i skolen	Antall skoler	Antall elevprosjekter
2013	12	36
2012	12	36
2011	12	31
2010	9	27
2009	11	29
2008	14	53

NB! Fra og med 2009 foretar hver enkelt skole utvelgelse av tre beste prosjektene fra sin skole.

5. Økonomi

Sekretariatet for Holbergprisen har i 2013 fulgt opp den stramme økonomistyringen fra de tidligere årene og lagt ekstra midler ned i jubileumsforberedelser. Ved årsslutt er det kostnadsført 4,679 mill. kroner på dette prosjektet. I forhold til budsjettet er det per desember samlet sett et positivt avvik på 1 405 000 kroner. 812 000 kroner av dette positive avviket skyldes aktiviteter som var planlagt gjennomført i 2013, men nå er flyttet til 2014. Dermed står man igjen med et reelt positivt avvik på 593 000 for 2013.

Posten for Arrangement har et positivt avvik som følge av at Holbergforelesningene blir gjennomført i 2014 istedenfor 2013. På Informasjon/Trykksaker har det som følge av nye statutter ført til at noe materiell planlagt i 2013 ikke vil bli produsert før i 2014. Videre ble ikke produksjonen av nye medaljeesker startet før i slutten av 2013. Det positive avviket for Styre og fagkomite skyldes færre reiser enn planlagt som følge av sykdom. I Drift av sekretariatet er det et negativt avvik som resultat av en feilføring av Bleikliens lønn i 2012.

Den økonomiske situasjonen er ved utgangen av 2013 stabil for Holbergprisen. Man vil også i 2014 gå ut med et mindre positivt avvik for uforutsette utgifter knyttet til Arrangement og Informasjon ettersom man både har Holbergforelesningene og det vanlige årshjulet å ta hensyn til. Det er viktig å merke seg her at Holbergprisen ikke ville ha hatt en samme økonomiske stabiliteten uten at UiB hadde dekt utgifter knyttet til leie av kontorlokaler (ca. 178 463) og deler av lønn til fagligleder i 50% stilling (fordelingen her er 300 000 fra Holbergprisen og 235 000 fra UiB). Dette betyr at UiB dekker utgifter på til sammen ca 430 000 kroner som ellers ville ha gått av budsjettet til Holbergprisen. Skulle man tatt med det i regnskapet ville Holbergprisen stått igjen med et positivt avvik på 160 000 kroner i 2013.

Hovedtall	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Budsjett 2014
Inntekter fra KD	9 400 000	9 400 000	9 779 000
Overført fra året før	1 476 000	1 476 011	1 405 000
Totalt til disposisjon	10 876 000	10 876 011	11 184 000
Totale kostnader	10 276 000	9 471 024	11 041 000
Resultat	600 000	1 404 987	143 000

Spesifikasjon kostnader	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Budsjett 2014
Prispenger	4 795 000	4 795 000	4 795 000
Skoleprosjektet	330 000	302 190	400 000
Styret og fagkomité	1 095 000	754 261	1 095 300
Arrangementene	1 380 000	838 511	1 740 000
Informasjon	590 000	413 294	643 700
Administrasjon	2 086 000	2 367 768	2 367 000
Sum kostnader sekretariatet	5 481 000	4 676 024	6 246 000
Totale kostnader	10 276 000	9 471 024	11 041 000

6. Kommentarer

Det er vår vurdering at arbeidet med de tre prisene; Holbergprisen, Nils Klimprisen og Holbergprisen i skolen 2013 var svært vellykket. Publikumstallene var meget gode på alle arrangementene. Tilbakemeldinger i etterkant tyder også på at gjester og publikum oppfattet gjennomføringen av disse som profesjonell, høytidelig og i tråd med forventningene. Gjennom deltakelsen av fremstående internasjonale forskere på Holbergprisens symposium har man nådd målsetningen om et internasjonalt arrangement av høy faglig kvalitet.

Holbergprisen hadde for første gang på mange år et arrangement i forbindelse med kunngjøringen av årets Holberg- og Nils Klim-prisvinner. 60 personer deltok på arrangementet, som var i samarbeid med Studentersamfunnet i Bergen. I tillegg ble det streamet bl.a. på forskning.no sine sider. Det var også tsvært godt oppmøte av både lokale og nasjonale medier. Dette viste seg også på mediestatistikken til Holbergprisen.

Nils Klimsamtalen 2013 på Litteraturhuset i Bergen ble arrangert for første gang og ble tatt svært godt i mot. Her deltok Nils Klim-prisvinner Ingvild Almås i samtale med kolleger fra NHH og HiOA. Videre ble det for tredje gang gjennomført et fellesarrangement sammen med Festspillene i Bergen på Litteraturhuset i Bergen. Ordfører Trude Drevland og Bergen Kommune påtok seg oppgaven som vertskap for Holbergprisens fest tirsdag 4. juni. Disse arrangementene har gjort at båndene mellom Holbergprisen og lokale aktører er styrket ytterligere. Det at man har arrangementer utenfor universitetet er også viktig i arbeidet for å nå ut utenfor akademien.

Det ble lagt mer vekt på omdømmearbeid utenfor akademien i 2013. Dette er en viktig del av det videre arbeidet i 2014 og vil bli konkretisert gjennom mer strategisk jobbing med formidling av prisvinnerne og fagfelt på en mer populærvitenskaplig måte.

I anledning Holbergprisens 10-årsjubileum i 2013 startet sekretariatet også arbeidet med Holbergforelesningene som vil bli gjennomført i 2014. Tidligere vinnere av Holbergprisen er blitt invitert til å holde en gjesteforelesning ved et norsk universitet i løpet av 2014. Forelesningene er åpne for alle interesserte. Målet med forelesningene er å fremheve Holbergprisens posisjon som en av verdens viktigste forskningspriser innen humaniora, samfunnsfag, jus og teologi. I tillegg kan dette bidra til å gjøre Holbergprisen bedre kjent i Norge, og forankre prisen nasjonalt gjennom de institusjonene som trekkes inn i samarbeidet rundt forelesningsserien.

For Holbergprisen 2015 vil man gå bredere ut mot viktige fagniljøer i Europa og Nord-Amerika som allerede nominerer mye og kommer med gode nominasjoner. Man vil også gå ut med personlige henvendelser slik man begynte med i forbindelse med nominasjonsutsendelsen til prisen for 2014.

7. Holbergprisens sekretariat

- Solveig Stornes- fast ansatt prosjektleder 100% stilling fra 1.august 2013.
- Bent Sigmund Olsen – førstekonsulent/informasjon og logistikk 100 % stilling. Pappapermisjon til og med 24.mai 2013.
- Siri Ekestad Bauge, førstekonsulent 80% vikariat for Olsen i perioden 02.01.-14.06.2013
- Barbara Wendelbo – førstekonsulent/Holbergprisen i skolen 80% stilling 60% stilling i forbindelse med London-opphold med familien, fra 01.08. 2013 – 31.12.2013
- Ivar Bleiklie – faglig leder 50 % stilling.
- Inger Marie Okkenhaug – sekretær/forsker for Holbergkomiteen 20 % stilling.
- Pål Schröder, ca 20 % prosjektbasert ansettelse med ansvar for web våren 2013
- Student fra 'Praktisk informasjonsarbeid' ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitetet i Bergen hospiterte hos Holbergprisen i fem uker våren 2013

Holbergstyret

Professor Sigmund Grønmo, UiB (2012-2016)

Professor Trude Haugli, UiT (2012-2016)

Professor Petter Aaslestad, NTNU (2008-2012, 2012-2016)

Professor Øivind Andersen, Det Norske Videnskaps-Akademi (2012-2016)

Tidligere Utdanningsdirektør Kjellbjørg Lunde, Fylkesmannen i Hordaland (2008- 2012, 2012-2016)

Holbergkomiteen

Professor Mary Jacobus, Cambridge University (2009 -2012, 2012-2015)

Professor Kwame Anthony Appiah, Princeton University (2008-2011, 2011-2014)

Professor Helga Nowotny, President ERC (2008-2011, 2011-2014)

Professor Etan Kohlberg, University of Jerusalem (2013-2014)

Professor Pratap Bhanu Mehta, President Centre for Policy research New Dehli (2012-2015)

Nils Klim-komiteen

Professor Vilhjálmur Árnason, Institutt for filosofi, Universitetet på Island (2013-2015)

Professor Frans Gregersen, Institutt for Nordiske studier og språkvitenskap, Universitetet i København (1.januar 2012- 2014+2015)

Akademi Professor Elina Vuola, Fakultet for teologi ved Det Finske Akademi/ Universitetet i Helsinki (2013-2015)

Professor Kirsti Strøm Bull, Institutt for privatrett/UiO (2008-2010+2011, 2011- 2014)

Professor Björn Wittrock, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Uppsala (2008-2010+2011, 2011-2014)

Fagjury Holbergprisen i skolen

Sigrid Lien, Professor ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, UiB (2011 – 2015)
Juryleder

Aksel Tjøra, Professor ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU (2012-2016)

Berte Karin Fagerås, Lektor ved Fyllingsdalen videregående skole (2011 – 2015)

Alice Kjellevold, Førsteamanuensis og dr. jur, det samfunnsvitenskaplige fakultet, UiS (2012-2013)

Nytt fagjury medlem fra og med våren 2014;

Øystein Sæbø, Førsteamanuensis ved Universitetet i Agder, Institutt for Informasjonssystemer. Sæbø overtar etter Alice Kjellevold.